

VISAGINO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IR DARBUOTOJŲ TOLERANCIJOS KORUPCIJAI NUSTATYMO 2023 M. TYRIMO REZULTATAI

Visagino savivaldybės administracijoje (toliau – Administracija) nuo 2022 m. atliekamas valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį (toliau kartu – darbuotojai), tolerancijos korupcijai nustatymo tyrimas, kuriuo siekiama nustatyti ir įvertinti darbuotojų bendrą požiūrį į korupciją, išsiaiškinti kiek plačiai paplitęs šis reiškinys institucijoje bei kokia darbuotojų patirtis ir santykis su korupcinio pobūdžio apraiškomis. Atliktas tyrimas padeda įvertinti darbuotojų nepakantumo korupcijos apraiškoms lygį, nustatyti ar institucijoje imamasi pakankamai prevencinių priemonių kuriant ir įgyvendinant korupcijai atsparią aplinką. Lyginant su 2022 metų atlikto tyrimo rezultatais siekiama vertinti atsparumo korupcijai pokytį, matuoti vykdomų korupcijos prevencijos priemonių efektyvumą, bei stebėti darbuotojų elgsenos ir sąmoningumo pokytį.

Anoniminė tyrimo anketa buvo pateikta visiems Administracijos darbuotojams, apklausoje dalyvavo 55 Administracijos darbuotojai (2022 m. dalyvavo 51).

<p style="text-align: center;">TYRIMO TIKSLAS</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Nustatyti Savivaldybės administracijos darbuotojų bendrą požiūrį į korupciją, patirtis ir santykį su galimomis korupcinio pobūdžio apraiškomis; ❖ Įvertinti kiek plačiai paplitusios šios apraiškos institucijoje; ❖ Nustatyti ar imamasi pakankamai priemonių kuriant ir įgyvendinant korupcijai atsparią aplinką; ❖ Stebėti ir analizuoti darbuotojų elgsenos ir sąmoningumo bei atsparumo korupcijai pokytį; ❖ Vertinti vykdomų korupcijos prevencijos priemonių efektyvumą ir numatyti tolimesnio korupcijos prevencijos darbo kryptis.
<p style="text-align: center;">TYRIMO TRUKMĖ</p> 	<p>Anketą buvo galima užpildyti nuo 2023-08-25 iki 2023-09-08.</p>
<p style="text-align: center;">TYRIMO BŪDAS</p> 	<p>Anoniminė anketa, sudaryta iš 15 klausimų:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ 4 klausimai susiję su informacija apie respondentus; ❖ 11 klausimų susijusių susiję su darbuotojų požiūriu į korupciją, patirtimi; ❖ 3 atviri klausimai, skirti pateikti pastabas, pasiūlymus, išreikšti savo nuomonę.
<p style="text-align: center;">TYRIMO DALYVIAI</p> 	<p>Anoniminės apklausos anketos internetinė nuoroda buvo išsiųsta visiems Administracijos darbuotojams bendru el. paštu (administracija@visaginas.lt).</p>

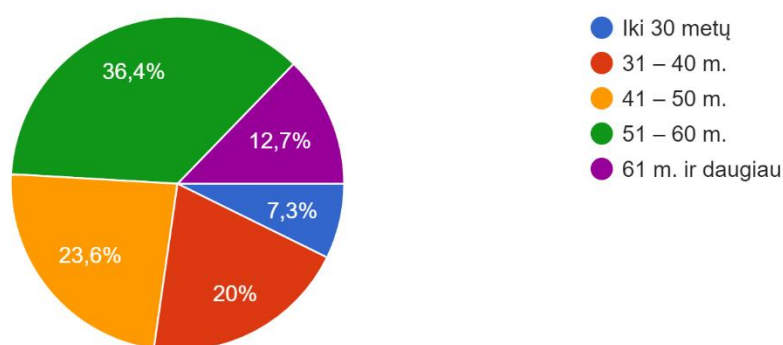
I DALIS

BENDRA INFORMACIJA APIE APKLAUSOS DALYVIUS IR DALYVAVIMO AKTYVUMĄ

Anketa buvo išsiųsta 105 Savivaldybės administracijoje dirbantiems darbuotojams. Apibendrinus apklausos rezultatus nustatyta, kad apklausoje dalyvavo 52% Administracijos darbuotojų (respondentų). Lyginant su 2022 m. atlikto tolerancijos korupcijai tyrimo rezultatų duomenimis tai yra 4 % daugiau nei 2022 m. apklausoje dalyvavusių darbuotojų.

1. Apklausos dalyvių amžius:

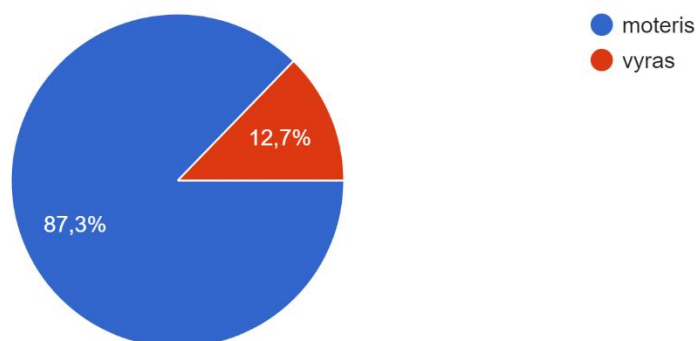
55 atsakymai

Iš 2023 m. apklausoje dalyvavusių Administracijos darbuotojų dominavo respondentai, kurių amžius nuo 51 m. iki 60 m. - 36 % arba 20 dalyvių. 2022 m. Apklausos dalyvių amžius pasiskirstė įvairiai: po lygiai - po 31 % arba po 16 respondentų sudarė 41-50 m. ir 51-60 m. amžiaus darbuotojai.

2. Apklausos dalyviai (lytis):

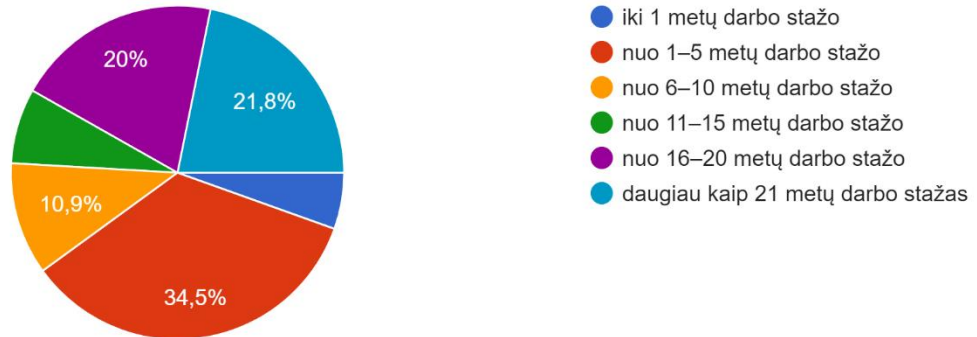
55 atsakymai

2023 m. Apklausoje dalyvavo 87% arba 48 moterys respondentės, 2022m. dalyvavo - 44, tai rodo, jog 4 respondentėmis šiais metais daugiau, tačiau tiek 2023m., tiek 2022 m. dalyvavo po 7 vyrus respondentus.

3. Darbo savivaldybėje trukmė:

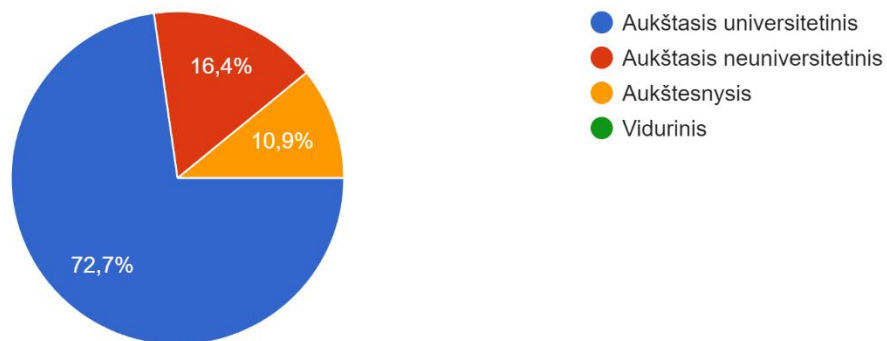
55 atsakymai

2023 m., kaip ir 2022 m. aktyviausiai apklausoje dalyvavo respondentai, kurie Savivaldybės administracijoje dirba nuo 1-5 metų.

4. Išsilavinimas:

55 atsakymai

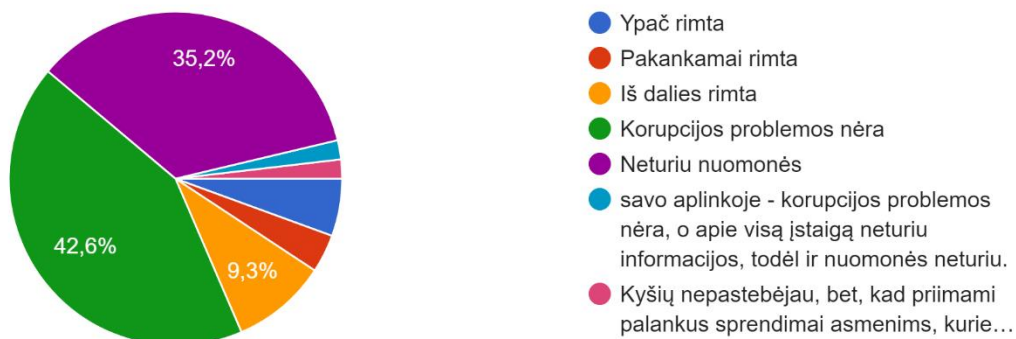

Tiek 2022 m., tiek 2023 m. dauguma apklausoje dalyvavusių darbuotojų turintys aukštąjį universitetinį išsilavinimą.

II DALIS SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DARBUOTOJŲ POŽIŪRIS Į KORUPCIJĄ, JOS APRAIŠKAS DARBE IR PREVENCIJĄ

5. Kaip manote, kiek rimta korupcijos problema Visagino savivaldybės administracijoje?

54 atsakymai

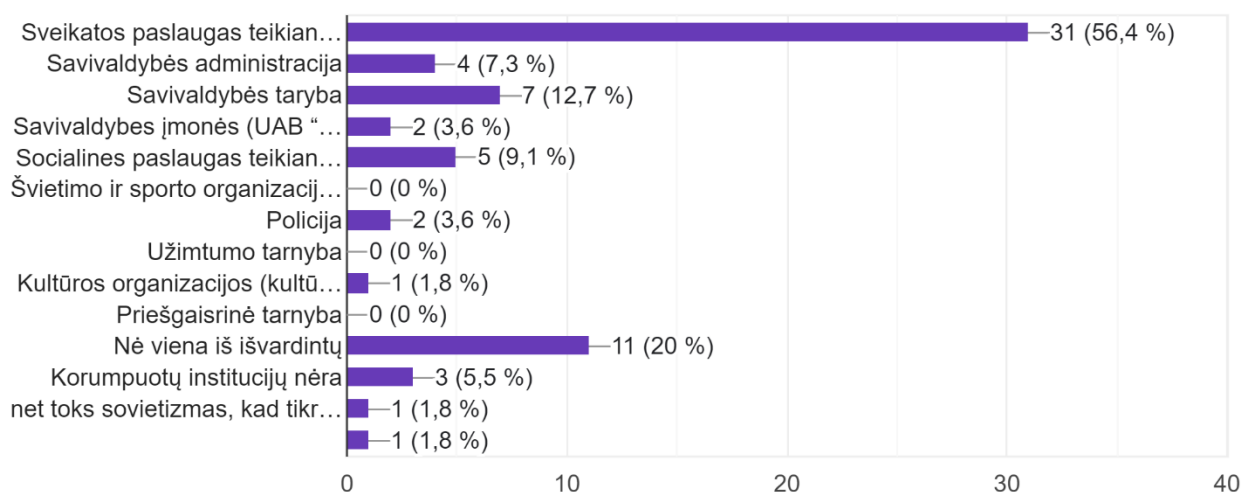
Į šį klausimą atsakė 54 respondentai, vienas respondentas neatsakė. Daugiausiai respondentų – 43% arba 23 mano, jog korupcijos problemos Visagino savivaldybėje nėra, 35% arba 19 respondentų neturi nuomonės, 9% arba 5 respondentai pažymėjo, jog korupcijos problema iš dalies rimta, 6% arba 3 respondentai – rimta, 4% arba 2 respondentai- pakankamai rimta.

Respondentai, kurie atsakydami į klausimą pažymėjo „Kitas variantas“, turėjo galimybę įrašyti atsakymo variantą, nenurodytą atsakymų sąrašė. Kitą variantą pasirinko 2 darbuotojai: vienas respondentas įrašė šį teiginį – „savo aplinkoje – korupcijos problemos nėra, o apie įstaigą neturiu informacijos, todėl ir nuomonės neturiu“, kitas - „, kyšių nepastebėjau, bet, kad priimami palankūs sprendimai asmenims, kurie palaiko „šiltą“ ryšį smulkmenomis, dovanėlėmis arba perdėtu pataikūniškumu, tai pastebėta“.

Šis klausimas 2022 m. nebuvo pateiktas, todėl nėra palygintas.

6. Jūsų nuomone, kurios Visagino savivaldybės institucijos ar Visagino savivaldybėje veikiančios valstybinės institucijos yra labiausiai korumpuotos?

55 atsakymai

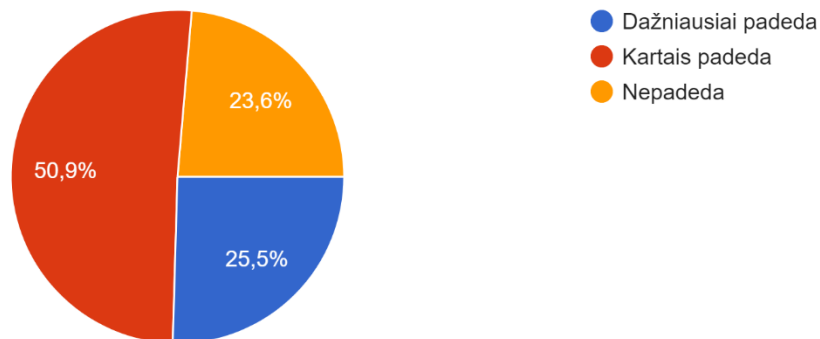

Respondentų nuomone labiausiai korumpuota iš Visagino savivaldybėje veikiančių valstybinių institucijų - Sveikatos paslaugas teikiančios įstaigos (poliklinika, ligoninė), tai nurodė 56% arba 31 respondentas. Nė vienas iš apklausoje dalyvavusių respondentų nenurodė Švietimo ir sporto organizacijų, Užimtumo ir Priešgaisrinės tarnybų.

Šis klausimas 2022 m. nebuvo pateiktas, todėl nėra palygintas.

7. Kaip manote, ar kyšis (paslaugos, pinigai, daiktinės dovanos, ar pan.) padeda spręsti problemas?

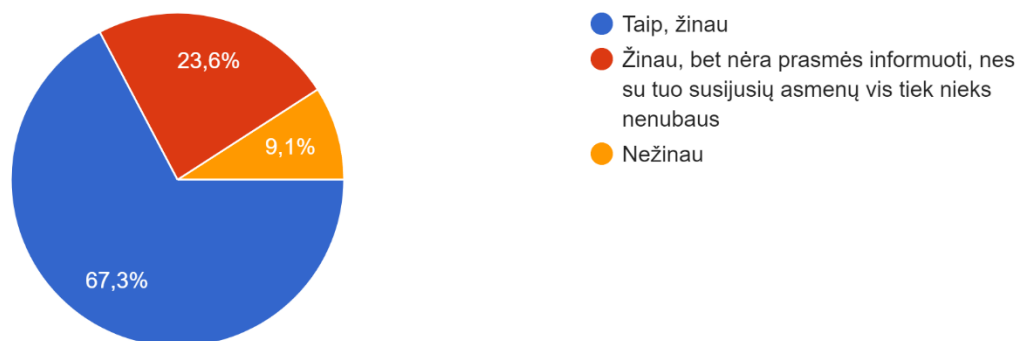
55 atsakymai

51% arba 28 respondentai nurodė, jog kyšis kartais padeda spręsti problemas, 25% arba 14 respondentų mano, jog kartais padeda, 24% arba 13 respondentų - nepadeda. Šis klausimas 2022 m. nebuvo pateiktas, todėl nėra palygintas.

8. Ar žinote, kur reikia kreiptis, norint informuoti apie korupcijos atvejį?

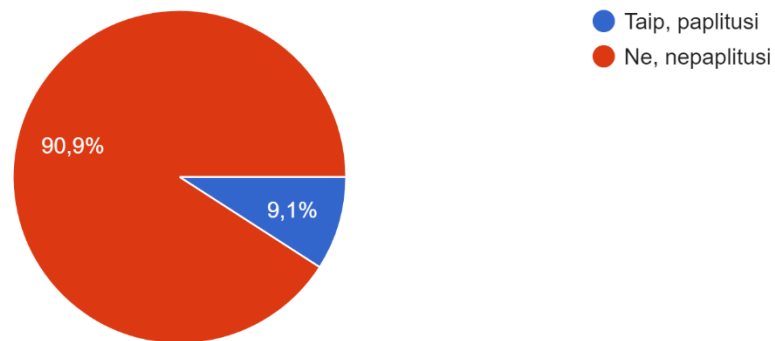
55 atsakymai

2023 m. dauguma apklausoje dalyvavusių darbuotojų, kaip ir 2022 m. žino kur kreiptis ir kam pranešti apie korupcijos atvejį, tačiau 2023 m. 24% arba 13 respondentų mano, jog nėra prasmės informuoti, nes su tuo susijusių asmenų vis tiek nieks nenubaus, tuo tarpu 2022 m. dalyvavusių apklausoje respondentų šį variantą pasirinko tik 12% arba 6 respondentai.

9. Kaip manote, ar Administracijoje yra paplitusi situacija, kai Administracijos darbuotojams ar tarnautojams norima papildomai atsilyginti?

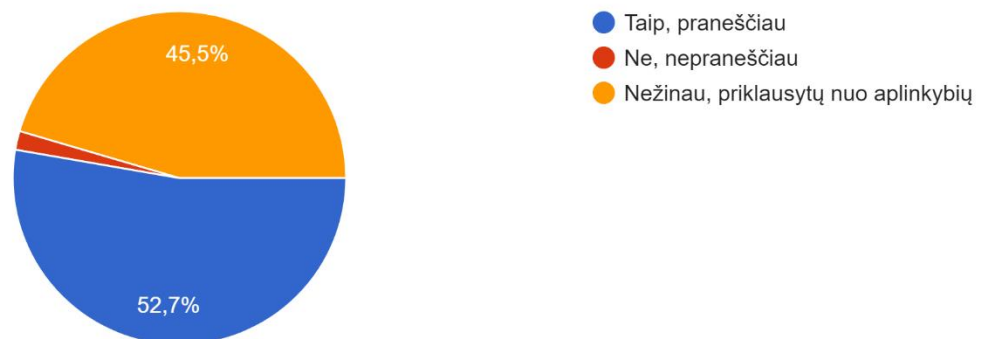
55 atsakymai

2023m. 91% apklausoje dalyvavusių Administracijos darbuotojų mano, jog Administracijoje nėra paplitusi situacija, kai Administracijos darbuotojams ar tarnautojams norima papildomai atsilyginti, 9% arba 5 respondentai nurodė, jog paplitusi. 2022 m. Savivaldybės administracijos darbuotojų apklausos rezultatai parodė, kad 67 % arba 34 respondentai negalėjo nurodyti arba nežinojo apie korupcijos pasireiškimo atvejus Savivaldybės administracijoje, 33 % arba 17 respondentų nurodė, kad Savivaldybės administracijoje nėra tokių situacijų, kai darbuotojams norima papildomai atsilyginti.

10. Ar pranešumėte apie korupcijos atvejį Savivaldybės administracijoje?

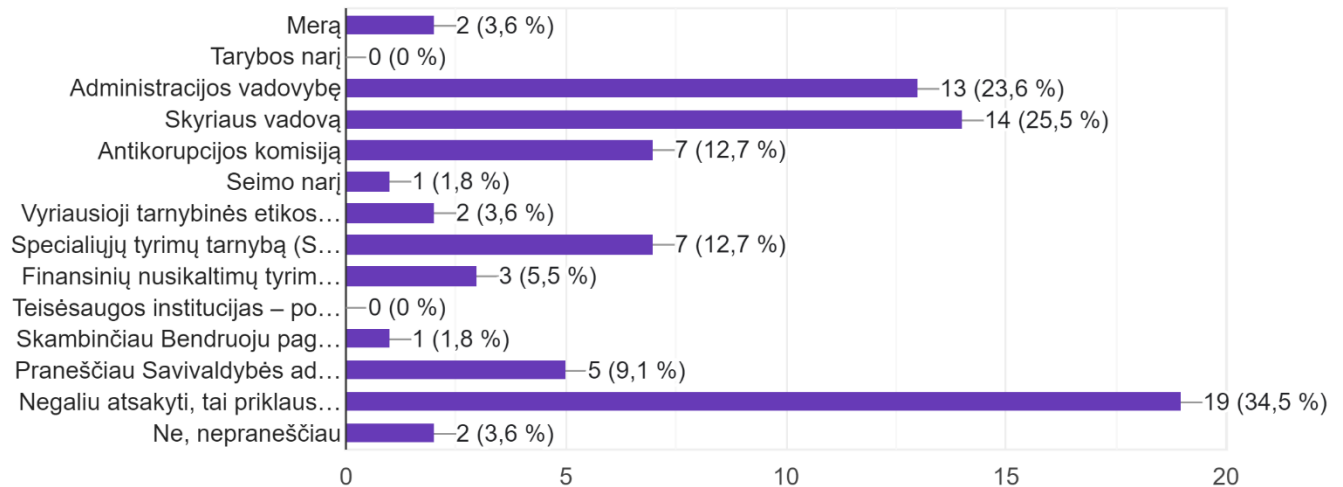
55 atsakymai

2023m., kaip ir 2022 m., daugumos Savivaldybės administracijos darbuotojų dalyvavusių apklausoje, požiūris į korupciją yra neigiamas. Apie žinomus korupcijos atvejus praneštų daugiau nei pusė respondentų tai yra - 53% arba 29 respondentų, 46% arba 25 respondentų nurodė, jog tai priklausytų nuo tam tikrų aplinkybių. Apie žinomus korupcijos atvejus nepraneštų tik 1 respondentas, tuo tarpu 2022 m. - 3 respondentai.

11. Nurodykite, kuo labiausiai pasitikite ar ką pirmiausiai informuotumėte apie korupciją ar korupcines apraiškas darbe?

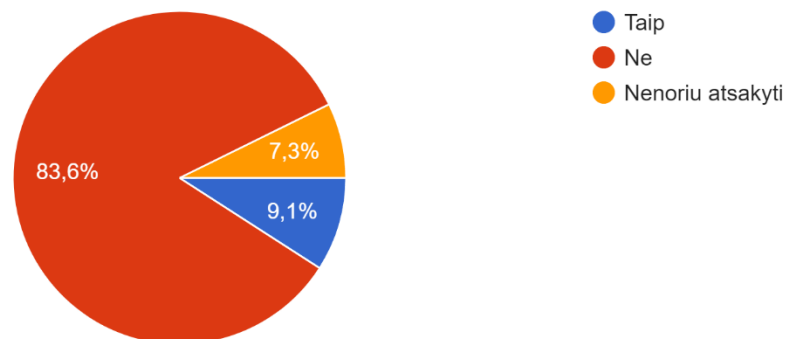
55 atsakymai

Atliktos tolerancijos korupcijai apklausos tyrimas parodė, kad Savivaldybės administracijos darbuotojai tiek 2022 m., tiek 2023 m. labiausiai pasitiki savo skyriaus vadovais, taip pat apie korupcijos apraiškas praneštų administracijos vadovybei, tačiau didžioji dauguma net 35% respondentų pasirinko atsakymą, jog „negali atsakyti, tai priklausytų nuo aplinkybių“.

12. Ar yra buvę situacijų (Jums dirbant Visagino savivaldybės administracijoje), kai Jums ar Jūsų kolegai buvo siūlomas kyšis ar kitaip darbe susidūrėte su korupcija?

55 atsakymai

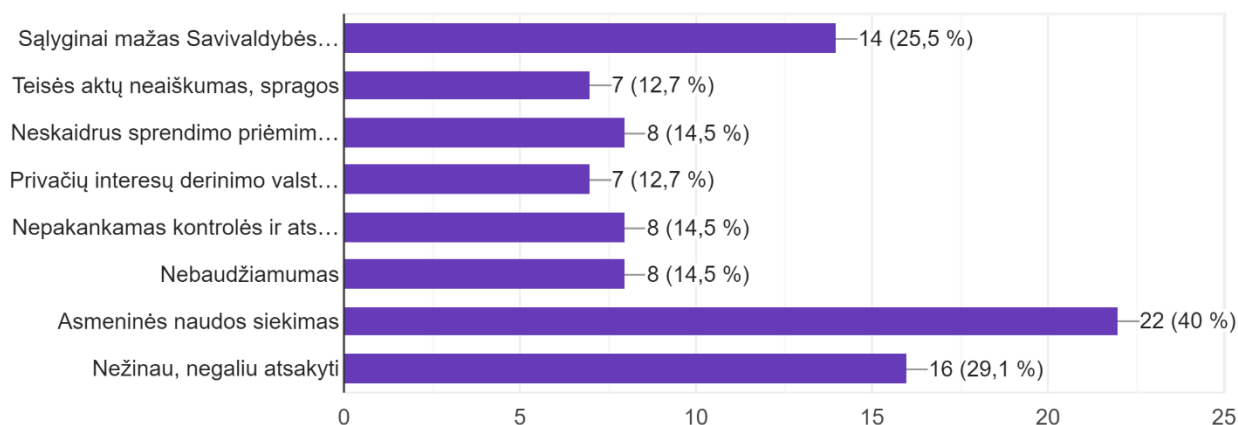

Apibendrinus apklausos rezultatus nustatyta, kad dauguma apklausoje dalyvavusių respondentų 84 % arba 46 respondentai nurodė, kad nesusidūrė su atvejais, kai jiems ar kitiems Savivaldybės administracijos darbuotojams buvo siūlomas kyšis, t. y. nesusidūrė su korupcijos apraiškomis. 5 respondentai arba 9 % nurodė, kad susidūrė su atvejais, kai jiems ar kitiems darbuotojams buvo siūlomas kyšis, 4 respondentai nenorėjo atsakyti.

2022m. atliktoje apklausoje šie rodikliai buvo panašūs.

13. Priežastys, dėl kurių galimi korupcijos pasireiškimo atvejai Savivaldybės administracijoje

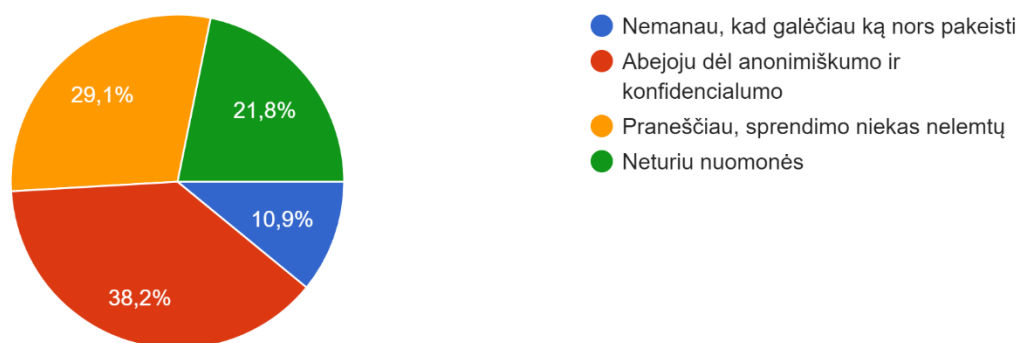
55 atsakymai

2023 m. apklausoje, kaip ir 2022 m. pagrindinėmis priežastimis, dėl kurių galimi korupcijos pasireiškimo atvejai Savivaldybės administracijoje, respondentai nurodo „Asmeninės naudos siekimą“, „Sąlyginai mažą atlyginimą“.

14. Kas galėtų lemti Jūsų apsisprendimą nepranešti apie korupcines apraiškas darbe?

55 atsakymai

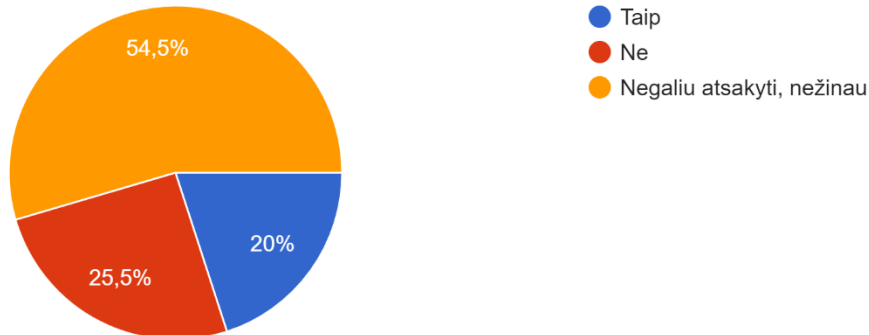

Pagrindine priežastimi, kuri galėtų turėti įtakos respondentų apsisprendimui nepranešti apie korupcijos atvejus Savivaldybės administracijoje 2023m. respondentai nurodė nesaugumo jausmą – abejonę dėl anonimiškumo ir konfidencialumo – tokį atsakymą pasirinko 38% arba 21 respondentas, 29% arba 16 respondentai praneštų, 22% arba 12 respondentai - neturi nuomonės, 11% arba 6 respondentai nemano, kad galėtų ką nors pakeisti, jei praneštų.

Tuo tarpu, 2022m. pagrindine priežastimi, kuri galėtų turėti įtakos respondentų apsisprendimui nepranešti apie korupcijos atvejus Savivaldybės administracijoje įvardino nepakankamą korupcijos atvejo identifikavimą, t. y. 26% arba 13 respondentų nurodė, jog „Nesu įsitikinęs, jog tai yra korupcija“. Antroje vietoje - nesaugumo jausmas: „Tie, kurie informuoja, patys nukenčia“ – tokį atsakymą pasirinko 20% arba 10 respondentų, 18% arba 9 respondentai pasirinko atsakymą „Nesijaučiu saugus informuodamas, 14% arba 7 respondentai - „Nėra prasmės informuoti, nes su tuo susijusių asmenų vis tiek nenubaus“.

15. Ar praneštumėte apie korupcines apraiškas, jeigu pranešėjai būtų skatinami premijomis?

55 atsakymai

Ar praneštų apie korupcines apraiškas, jei būtų pranešėjai skatinami pinigineis premijomis 55% arba 30 respondentų nežino, 25% arba 14 respondentų atsakė – ne, o 20%, t. y. tik 11 respondentų atsakė taip. Šis klausimas 2022 m. nebuvo pateiktas, todėl nėra palygintas.

III DALIS PASIŪLYMŲ DĖL KORUPCIJOS PREVENCIJOS SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOJE VYKDYMO APŽVALGA

Iš 55 apklausoje dalyvavusių respondentų, dauguma apklausoje nepateikė konkrečių ir vertintinų pasiūlymų ar pastabų dėl korupcijos prevencijos Savivaldybės administracijoje vykdymo, tiesiog pažymėjo, jog pastabų ir pasiūlymų neturi.

Gautas pastebėjimas, kad „Antikorupcijos specialistas turėtų reaguoti ir imtis tam tikrų veiksmų ne tik pagal gautą raštišką pranešimą, bet ir žodini“, tačiau Pranešėjų apsaugos įstatymo (Lietuvos Respublikos Seimas, 2017-11-28 Nr.XIII-804) 4 straipsnio 5 dalyje aiškiai nustatyti reikalavimai, jog „Asmuo informaciją apie pažeidimą kompetentingai institucijai pateikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos pranešimu. Informaciją apie pažeidimą kompetentingai institucijai asmuo gali teikti ir laisvos formos pranešimu, jame nurodydamas, kad pranešimas teikiamas vadovaujantis šiuo įstatymu“, daugiau informacijos <https://visaginas.lt/praneseju-apsauga/5211>.

Vienas apklausos dalyvis paminėjo, jog Administracijoje yra iki pensijos dirbančių kolegų, kurie apie galimai „pasitaikančias neigiamas apraiškas nieko blogo vienas apie kitą nesakys“.

IV DALIS APKLAUSOS APIBENDRINIMAS

- Antri metai iš eilės vykdytoje apklausoje dalyvavo panašus skaičius, t. y. apie pusė Administracijos darbuotojų. Lyginant su 2022 m. darbuotojų aktyvumas buvo 4 % didesnis (2022 m. apklausoje dalyvavo 48%, t.y.51 respondentas, o 2023m.- 52% arba 55 respondentai).
- Administracijos darbuotojai yra linkę pranešti apie jiems žinomą korupcijos atvejį. Tvirtai apsisprendusių tai padaryti sudaro 53%, lyginant su 2022 m. tyrimo rezultatais, respondentų procentas nesumažėjo. Apie žinomus korupcijos atvejus nepraneštų tik 1 respondentas, tuo tarpu 2022 m. - 3 respondentai.
- Viena iš pagrindinių priežasčių, kuri galėtų turėti įtakos respondentų apsisprendimui nepranešti apie korupcijos atvejus Savivaldybės administracijoje lyginant 2023m. ir 2022 m. nepakito - respondentai nurodė nesaugumo jausmą – abejonę dėl anonimiškumo ir konfidencialumo, kiti neturi nuomonės arba nemano, kad galėtų ką nors pakeisti, jei praneštų.

➤ Tiek 2022m., tiek 2023m. apklausa parodė, jog Administracijos darbuotojai labiausiai pasitiki ir apie jiems žinomą korupcijos atvejį dažniausiai būtų linkę pranešti savo skyriaus vadovui. Antroje vietoje apie korupcijos apraiškas praneštų administracijos vadovybei, tačiau didžioji dauguma respondentų pasirinko atsakymą, jog „negali atsakyti, tai priklausytų nuo aplinkybių“.

➤ 43% apklausoje dalyvavusių darbuotojų mano, kad jog korupcijos problemos Visagino savivaldybėje nėra, 35% arba 19 respondentų neturi nuomonės, 9% arba 5 respondentai pažymėjo, jog korupcijos problema iš dalies rimta, 64% arba 3 respondentai – rimta, 4% arba 2 respondentai - pakankamai rimta. Manytina, kad tų respondentų nuomonę dėl galimos korupcijos problemos galėjo lemti nebūtinai padidėjusios korupcijos apraiškos darbe, tačiau ir kitos priežastys, kaip tai, jog darbuotojai pradėjo geriau atpažinti ir atskirti korupcijos apraiškas, pradėjo labiau pasitikėti ir nebijoti atviriau pateikti atsakymus į anonimines užklausas.

➤ Palyginus 2022m. ir 2023m. apklausos rezultatus nustatyta, kad dauguma apklausoje dalyvavusių respondentų nurodė, kad nesusidūrė su atvejais, kai jiems ar kitiems Savivaldybės administracijos darbuotojams buvo siūlomas kyšis, t. y. nesusidūrė su korupcijos apraiškomis.

➤ 2023 m. dauguma apklausoje dalyvavusių darbuotojų, kaip ir 2022 m. žino kur kreiptis ir kam pranešti apie korupcijos atvejį, Tai reiškia, kad didžioji dalis darbuotojų yra susipažinę su Administracijos vidaus tvarkomis dėl korupcijos prevencijos įgyvendinimo.

V DALIS PASIŪLYMAI IR SIEKTINOS REIKŠMĖS

Atliktas tyrimas parodė, jog Savivaldybės administracijos darbuotojų korupcijos netoleravimo lygis yra aukštas, o korupcinio pobūdžio veikų pasireiškimo galimybė apklausoje dalyvavusių respondentų nuomone yra minimali. Savivaldybės administracija yra išsikėlusį nulinės tolerancijos korupcijai tikslą, kurti ir užtikrinti atsparią korupcijai darbo aplinką, ugdyti darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą, korupcijos netoleravimą, didinti veiklos skaidrumą bei viešumą.

Siekiant įgyvendinti „nulinės“ tolerancijos korupcijai tikslą, bei didinti Savivaldybės administracijos antikorupcinį sąmoningumo lygį, o taip pat, atsižvelgiant į gautus apklausos rezultatus, tikslinga:

1. Didinti Savivaldybės administracijos darbuotojų švietimą korupcijos prevencijos temomis.
2. Skatinti darbuotojus pranešti apie galimas korupcijos apraiškas.
3. Korupcijos prevencijai pasitelkti tiesioginius skyrių vadovus, dėl antrus metus iš eilės apklausos metu išreikšto pasitikėjimo jais ir jų įtakos darbuotojams.
4. Atnaujinti informaciją supažindinant darbuotojus, dėl galimybės kreiptis kilus abejones keliančioms situacijoms, galimos ar įtariamos korupcijos atveju.
5. Didinti informacijos sklaidą ir viešinimą korupcijos prevencijos temomis.
6. Atlikto tyrimo apibendrinimą skelbti internetiniame Savivaldybės administracijos tinklapyje skiltyje „Korupcijos prevencija“.